

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De stultitiis iracundi multiplicibus. Cap. IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

gitur Marci 9. Magister, atruli tibi filium meū habentē spiritum
mutū qui vbiūque eſt apprehenderit, allidit illū, & ſpumat,
ſtridet dentibus. Matthæi etiam 8. legitur q̄ occurrerunt de-
mo duo habentes dæmonia terribilia nimis, ita vt nemo pote-
transire per viam illam. Quibus ſatis aſſimilatur homo iracu-
ndus. Item iracundus eſt ſicut olla nimium habens ignē, que
liendo emittit quod in ea erat. vnde Pro. 15. Cor fatui ebullit
ira. Iracundus eſt homo inſanus, licet non ſit continua enſa-
ſania. Vnde Horatius: Ira furor breuis eſt. Itē philoſophus
ſententiā inſania, eius eſt inſania qui facit. Nunquid non inſanus
qui ſeipſum gladio iræ vel odij occidit? ¶ Homo iracundus
velut rhamnū ignem ex ſe producēs ad impetū venti, ſecundū
Iosephum. Sic iracundus ad ventū ſuperbiæ ignem iræ ex ſe
ducit. Homo etiam iracundus eſt velut aper in gladium iræ
odij ſeipſum impingens, Gladius diaboli eſt ira vel odium.

¶ De ſtultitiis iracundis multiplicitibus.

C A P. I I I I.

Quarto poteſt valere ad deteſtationē iræ, ſi oſtēdatur
ta ſtultitia laborat homo iracundus, qui non vult odium
mittere, ſed vult ſe vindicare. Et poſſūt aſſignari multe ſtultitiæ
ipſius. ¶ Prima ſtultitia eius eſt, q̄ ipſe vult ſanare vulnus ſuū
alieno vulnere, & ſanitatē querit de aliena infirmitate. In
malo quarit bonū ſuum: quod idē eſt ac ſi in igne quarat
& in ſpinis vvaſ, & in tribulis ficus. Hęc ſtultitiā inſinuat
Aug. dicēs: Leſus & iniuriā paſſus vindicari vult, quaſi
pœna poſſit prodeſſe aliena. De aliena pœna quatit ſibi
camentū, & acquirit grande tormentū. ¶ Secunda ſtultitiā
quod ipſe vult ſe vindicare cum periculo animæ ſuæ, & me-
dum corporis, & magno labore & expenſis, & tamen non
reſte vindicare plenē. Maior enim vindicta quam ipſe po-
ſumere, eſt mors aſini hoſtis ſui, ſcilicet corporis. Prover-
rum 20. Ne dicas, Reddam malum pro malo expecta-
num, & liberabit te. Liberabit, inquam, à labore & expenſis
periculo animæ & corporis, & debito gehennæ, cui te obli-
tes, vendicādo te. Mira inſania, quod homo velit ſe occidē
aſinum hoſtis ſui occidat. Si autem expectaret dominū, do-
nus plenariē vindicaret eum, hoſtem ſuū infernali patibulo
figendo. Non oportet ergo ſumere vindictā de hoſte ſuo, qui
bi iniuriatus eſt: quia niſi ipſe pœnituerit. Dominus tantū
dictā ſumet de eo, q̄ totus mundus ſatiabitur inde. Vnde in
Eſaiæ: Vermis eorum non morietur, & ignis non extinguetur.

& erunt vsque ad satietatem visionis omni carni. Nullus est ita
 in misericors, quin moueri posset ad compassionem erga illos,
 qui cruciabuntur in inferno, si sciret qualis est cruciatus eoru.
 vnde legitur Lucae 16. de diuite illo qui sine misericordia fue-
 rat, qui tamen compassus est suis fratribus, timens ne veniret ad
 illam locum tormentorum. Expertus enim erat iam cruciatum
 infernalem. Si quis singulis horis membratim dilaniaretur, ipse
 non tantam poenā sustineret, quantā ille qui cruciatur in igne
 infernali. ¶ Item si totus mūdus excogitaret quomodo puniret
 aliquem, & ille posset torum sustinere, ipse nō posset eum tantū
 punire, quantam Dominus puniet vno verbo, quando dicit, Ite
 maledicti in ignem aeternum. Nisi sciret Dominus cruciatum
 illum ita grauem esse, nō sustinuisset cruciarum passionis, vt
 nos liberi essemus a cruciatu illo. ¶ Tertia stulticia est, q̄ ipse
 frangit pontem, per quem ipse necesse habet transire, alioquin
 peribit. Et q̄ hęc stulticia valde magna sit, sic potest ostendi.
 Duo habentes capitales inimicitias adinuicem, transituri sunt
 per quemdam pōtem: qui autem prior venit ad pontem, cogitat
 q̄ destruat pontem in odium sui hostis: sed ex alia parte videt
 q̄ si pontem destruxerit, ipse ex necessitate peribit, hostis verò
 ipse nihilominus transibit. Si post huiusmodi deliberationem
 pontem destruit, nōne infans reputandus est? Simili stulticia
 laborat, qui delinquēti in se non vult dimittere. Pons enim per
 quem sumus de necessitate transituri ad Deum ex quō pecca-
 uimus, est ipsa misericordia. Sed hunc pontem sibi frangit, qui
 misericordiam negat proximo qui in eum deliquit. Iudicium
 enim sine misericordia erit illi, qui nō fecit misericordiam. Ia-
 cobi 2. Proximus tamen nihilominus ad Deum peruenit, si fece-
 rit quod in se est. ¶ Quarta stulticia est, quod ipse vult se occi-
 dere, vt tunicā hostis sui possit dilaniare. Tunica hostis ipse,
 caro est eius. Vnde Psalm. Comedisti saccum meum, &c. Saccus
 vocatur ibi caro Christi. Si autē caro Christi saccus erat, id est,
 vestis humilis: multo fortius caro cuiuslibet potest dici vestis.
 Vnde qui animam suam occidit vt corpus hostis sui lædat, pre-
 dicta stulticia laborat. Hanc stulticiā ostēdit Augustinus super
 illud Psalm. Gladius eorum intret in corda eorum, dicens de per-
 secutoribus qui ita insaniunt. Quasi quis per corpus suū gladiū
 mittit, vt tunicam alterius scindat. Gladius prius intrat in cor
 persecutoris, quā in corpus eius quem persequitur. ¶ Quinta
 stulticia est, q̄ ipse de se faculam facit, vnde ignem accendat in
 qua hostis eius cōburatur, sed se prius comburit. Hęc stulticiam
 osten

ostēdit Augustinus super illud Psal. In laqueum cadat in ipsū
 sic dicens: Nemo malus est, qui sibi prius non noceat. Sic porro
 ro malitiā esse quasi ignem. Si incendere vis aliquid, illud quod
 admoues igni prius ardenti, nisi ardeat, nō incendit aliud. Vnde
 gratia, Cum faculam apponis igni, prius ardet vt aliud potest
 incendere: Ita ergo malitia quæ procedit ex te, quid valde
 re, quā te? Qui profundum ramum lædit, vbi radicem habet,
 non lædit. Malitia tua vt alteri non noceat fieri potest: quod
 tibi non noceat, fieri non potest. Item impossibile est, quod iniquitas
 prius lædat hominem iustum, in quem tendit, quā cor
 stum vnde procedit. ¶ Sexta stultitiā est, quod in ipsū, quod tenet
 uit sanum, desauit, cū factus sit infirmus vsque ad mortē, quod
 nō solum modo stultitiā est, sed etiā proditio & crudelitas ma
 gna: quia ille qui amatur sanus, tenerius amāndus est, cum sit
 firmus. Hanc stultitiā ostendit Boëtius in libro consolationum
 dicens: Apud sapientes locus nullus odio prorsus relinquatur.
 Nam bonos quis nisi stultissimus oderit? Malos autem odib
 ratione caret. Nam sicut corporis languor: ita viciōsitas quæ
 quidam morbus est animarum. Cum ergo aegros corpore nō
 mē dignos odio, sed potius miseratione iudicemus: multo mag
 nis tales miserendi sunt, non insequendi, quorum mētes impu
 bitas omni languore atrocior virget. ¶ Septima stultitiā est,
 cum aliquis sibi abstulerit aliquid de suo, ipse in vindictā
 proiicit ea quæ sibi remanserunt. ¶ Fatuus esset cum aliquis
 stulisset pallium, si ipse in vindictam & tunicam & supercuius
 le proiiceret in Rhodanum: vel cui aliquis viginti libras abste
 listet, si ipse quadraginta proiiceret vel à tota sua hereditate
 exheredaret. Sic fatuus est cui aliquis abstulit palliū, suæ hanc
 detrahendo, si ipse hac de causa proiicit illam pulchrā & pre
 tiosam vestem innocētiæ, quam in die iudicij toti mundo ob
 surus est. Hanc stultitiā ostendit Seneca dicens: Ridiculum est
 odio nocentis innocentiam perdere. Et Psal. Custodi innocē
 tiam &c. Fatuus est, qui illata sibi iniuria ob hoc à caelesti hereditate
 reditate exheredat. ¶ Hostis abstulit sibi terram, & ipse auferat
 sibi cælum. Primo perdit sua, & modo perdit seipsum. ¶ Octaua
 stultitiā est, quod cum ipse dicit dominicam orationem, ipse ma
 dicit sibi secundum communem modum loquendi, dicendo
 istud verbum, Dimitte nobis debita nostra, &c. sicut aliquis
 dicens: Sic Deus me adiuuet, sicut verū dico, maledicit sibi
 dum vsum communem loquendi, nisi verū dicat. Hanc stultitiā
 ostendit Anastaſius. dicens: Si nō dimittis iniuriā quæ tibi facta

est, non orationem pro te facis: sed maledictionem super te inducis, cum dicis, Sicut & nos dimittimus, &c. Vnde de tali potest dici istud Ecclesia. 33. Vnus orans, & vnus maledicens, cuius vocem exaudiet Dominus? Timendum est ne vocem maledicentis, nisi pœnituerit. Forsitan tamē si in persona ecclesiæ sic diceret, nō peccaret: vel si sic simplex esset, vt verba illa non intelligeret. ¶ Nona stultitia est, q̄ cū ipse sit oneratus multis debitis, pro quibus poneretur in carcerem horribilem, nisi ea hic soluerit, & aliquis velit eum delere de tabulis creditoris, & se scribere, & pro eo respondere, ipse tamen renuit. Qui alicui facit iniuriam, Deo pro debitis eius respondet, si tamen ille patienter sustinet. vnde Matt. 6. Si dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Patet cœlestis peccata vestra. Et Ecclesia. 28. Dimitte proximo tuo nocenti te, & tunc deprecanti tibi peccata soluentur. Ibi dicit glossa interlin. Indignū est Deū ei esse propitium, qui crudelis est in proximum. August. Vnusquisque talem indulgentiam accepturus est à Deo, qualem ipse dederit proximo suo. Via valde congrua ad obrinendum à Deo remissionem peccatorum suorum, est remissio iniuriarum suarum. q̄ significatum est 4. Reg. 4. in muliere illa quæ debita sua soluit de oleo sibi ab Eliseo multiplicato. In oleo enim misericordia intelligitur, qua iniuriæ illatæ remittuntur. Homini vero, qui non vult dimittere alteri, non dimittitur aliquid, nec suis precibus, nec alienis. Vnde super illud Eccles. 28. Quis exorabit pro delictis illius? Dicit Gloss. interlin. Frustra quis pro illo orat qui fratri debitam charitatem negat. Et in principio eiusdem capituli, Qui vindicari vult, à Domino inueniet vindictam, & peccata eius seruans seruabit. Orationem illius, qui nō vult fratri suo dimittere, despicit Dominus. Vnde in eodem cap. Homo homini sequat iram, & à Deo quærit medelam: In hominem enim similem sibi nō habet misericordiam, & pro peccatis suis deprecatur: Ipse cum cato sit, reseruat iram, & propitiationem petit à Deo: Nec solum oratio talium à Deo despicitur, imò etiā oblatio. Vnde Matt. 5. Si offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te: relinque ibi munus tuū ante altare, &c. Oratio autem eius qui sibi illatas iniurias dimittit, non solum valet sibi, sed etiam aliis. vnde Iere. 15. Si steterint Moyses & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum: vbi dicit glossa, Quid est quod Moyses & Samuel præ cæteris patribus in postulationem præferuntur, nisi quod isti duo tantum in omni testamenti veteris ferie:

etiam

etiam pro inimicis orasse leguntur. Vnus à populo lapidibus in
 petitur, & tamen pro lapidatoribus ille precatur. Alter expe
 cipatu eicitur, & ait: ablit à me hoc peccatum, vt cessent
 pro vobis. ¶ Decima stultitia est, q̄ ipse similibus contra
 lem pugnat, cum potius contrarius sit pugnandum. Amore
 tra odium pugnandum est, sicut aqua pugnat cōtra ignem.
 de Prouer. 23. Si esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitit, por
 da illi. Sic enim carbones congeres super caput eius. Patitur
 contra impatientiā pugnandum est, bonitate contra malitiam
 sapientia contra stultitiam. Prouer. 26. Ne respondeas stulto
 cundum stultitiam suam, ne efficiaris ei similis. Et ad Romanos.
 Noli vinci à malo, sed vince in bono malum. ¶ Unde clama
 titia est, q̄ ipse occiso vno filio matris suæ ecclesie vult
 occidere, luctum volens ei addere super luctum. Ad hoc po
 referri quod legitur 2. Regū 14. de muliere instructa à Iorobab
 dixit Dauid regi, q̄ cum duos filios haberet, & alter alteri
 terfecisset, venerat cogitatio defuncti volens interficere illu
 remanserāt, &c. ¶ Duodecima stultitia est, q̄ ipse sauire vult
 mortuum: quod non solum stultitia est, imò etiam magna
 delitas. vnde lancea qua Christum mortuum vulnerauit, ut
 vocatur, cum clau dicantur dulces. Membrum Christi viu
 homo existens in charitate. Quasi membrū Christi mortu
 est, homo existens in mortali peccato. vnde vnguentū dulcis
 monitionis paranda essent, & non esset sc̄utendum in illa
 iam mortuus est. De vnguentis qua preparauerunt sancte
 lieres ad corpus Christi mortuum inungendum, legitur Mat
 ultimo. ¶ Decimatercia stultitia est, q̄ ipse conqueritur de
 tre suo hoc quod fecit sibi, vel dixit tempore insanie, & n
 inde vindicari. Hanc insaniam insinuat nobis Seneca, dicens
 mines malè de te loquuntur: supple, ira tu dicis mihi. Et Saba
 Moueor, si hoc iudicio facerent: verè morbo faciunt. Et Luc
 Pater ignosce illis, quia nesciunt, quid faciunt. Si quis habe
 fratrem insanum qui ei conuicium diceret, vel alapam daret
 ex alia parte seipsum gladio interficeret: ipse plus dolere
 malo, quod frater insanus sibi et faceret, quam de hoc qu
 ab eo sustineret. Sic qui iniuriam patitur, magis dolere debet
 peccato iniuriantis, quam de iniuria sibi illata. Vnde Actum
 legitur de beato Stephano, quod positus genibus pro lapidat
 bus suis exorauit. Quando autè orauit pro se, non legitur ge
 flexisse. Nō debet aliquis admirari vel indignari, si cæcus in
 impingat: sibi potius irasci debet, quia sibi ab eo non cauit

lat cæcu
 nō est, n
 ille qui h
 q̄ diabolo
 had, quoc
 vt à diabo
 carum tu
 ro: Dimi
 nere dia
 haber n
 odio the
 pro thes
 & perfec
 tiolos pi
 bricent.
 ma viri
 tiones, q̄
 coronæ
 catores.
 alicui m
 eius cor
 Luc 6. I
 tunt, be
 cite per
 bus de c
 faciunt.
 dicit Ap
 ne, redd
 uerbio.
 domo e
 intentio
 qua cla
 tur ab e
 tention
 cundi a
 re ei qu
 suum v
 benefice
 neficiū.
 diliger
 pro illo

lat cæcus est homo iratus: ideo debet sibi cauere ille, qui iratus
 nō est, ne ad eum offendat. ¶ Decimaquarta stultitia est, q̄ cum
 ille qui habet aliquem odio, captus teneatur à diabolo, & sciat
 q̄ diabolus mortem eius fitit: tamen ille non vult dimittere il-
 lud, quod nihil sibi valet, imò valde sibi noxium est, s. odium,
 vt à diabolo dimittatur. Odium tenere velle, est retinere pec-
 carum suum. Non remittenti odium, nihil remittitur. Lucae sex-
 to: Dimittite, & dimittetur vobis. Imò retinere odium, est reti-
 nere diabolum. Mira insania iracundorum qui odium, quod nō
 habet nisi amaritudinem, Deo & regno eius præponunt, qui de
 odio thesaurum suum faciunt, nec volunt illum commutare
 pro thesauro Dei. ¶ Decimaquinta stultitia est, quòd ipsi odiūt
 & persequuntur illum, qui aurum & argentum & lapides pre-
 tiosos proiecit eis vnde se redimant, & coronam æternam fa-
 bricent. De redemptione ista legitur Prouer. 23. Redemptio ani-
 mæ viri propriæ diuitiæ. ¶ Propriæ diuitiæ hominis sunt tribula-
 tiones, quas sibi procurauit homo & non Deus. De fabricatione
 coronæ dicit Psalmus, Supra dorsum meum fabricauerunt pec-
 carores. Fabricauerūt, inquam, coronam perpetuam. Qui facit
 alicui malum, si patienter iustinet, lapidem vnum pretiosum in
 eius coronam ponit: ideo tales diligēdi sunt tanquam benefici.
 Luc. 6. Diligite inimicos vestros, benefacite his qui vos ode-
 runt, benedicite maledicentibus vobis. Et ad Roma. 12. Benedi-
 cite persequentibus vos: benedicite, & nolite maledicere. ¶ Dua-
 bus de causis benedicendi sunt persecutores, quia nobis bene-
 faciunt, & quia aliam remunerationem non expectant. Ideo
 dicit Apostolus bis Benedicite. Qui se vindicant de persecutio-
 ne, reddunt malum pro bono, & ideo malum accider eis. Pro-
 uerbio. 20. Qui reddidit malum pro bono, non recedet malum de
 domo eius. Si quis dicat quòd illud bonum non facit ex bona
 intentione, & ideo non est diligendus: Respondeo, quòd spina
 quæ claudit vineam alicuius, pungens intrantes in eam, ama-
 tur ab eo cuius est vinea, licet illud bonum quod ei facit, ex in-
 tentione non faciat. ¶ Decimasexta stultitia est, quòd quum ira-
 cundi amorem suum venalem habeant, nolunt tamen vende-
 re ei qui carius eum emeret, scilicet Deo. Quòd ipsi amorem
 suum venalem habeant, pater ex eo quòd nolūt amare nisi suos
 beneficos, & se amātes nolunt habere amorem vel aliquod be-
 neficiū, amoris sui pretium. Sed si ipsi pro Deo inimicos vellent
 diligere, Deus valde carè emeret amorem eorum. Daret enim
 pro illo amorē suum & regnum cælorum. ¶ Nota quādo Domi-
 nus

nus in die iudicij ponet rationem de amore, de quo est maximum præceptū, & dixerit aliquis se amasse aliquē, quia ab eo amabatur, & quia beneficus suus erat: Respondebit Dñs, hoc amore nihil tibi debeo: de illo iam solutum est tibi. Qui autē dixerint aliqui, se amasse propter eū illos, qui conuictis iniurijs offendebant se, ne amarentur. Tunc dicet Dominus. Illum amorem vobis debeo. Venite benedicti, percipite regnum, &c. Ad hoc pertinet illud Matt. 5. Si diligitis eos, qui vobis diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne & publicani hoc faciunt? Et Luca 6. Si diligitis eos qui vos diligunt, quare vobis est gratia. Et post: Veruntamen diligite inimicos vestros. Requiritur: Et erit merces vestra multa. Et cum homines ita diligunt, mirum est quomodo cū Deo lucrari nolunt, & quomodo amorem suum nolunt Deo dare pro regno eius, quem darent alicui homini pro modico beneficio. ¶ Decima septima stultitia est, quod ipsi reputant honorem, quod in veritate vilitas, scilicet vindicare se. Eiceret aliquis: Non possum viliter tantum dedecus, quod de malo mihi illato me non vindicem, reputans vilitatem esse, nō vindicare se, cum tamen vindicare se potius sit vilitas in multis casibus. Vnus casus est, quando stultus & insanus est, qui sibi conuiciatur. Alius casus, quando est vilis persona, vel leprosus, vel loripes. Tunc enim homo magni cordis dedignatur vindicare se de illis, nolens manus suas ibi maculare. Seneca: Quibusdam libenter patitur quibus te vindicare fastidias. Ab his non aliter quam ab inimicis malibus paruis, & inquinantibus reducenda est manus. Cum tamen non possis vindicare te absque spiritali iniquatione. Si insanus sit: non est vilitas, sed potius honor, si te non vindices. Seneca: Magni animi est iniurias in summa patientia pati. Idē, Si magnanimus fueris, nunquā dicas tibi contumeliam fieri. De inimico dices, Non nocuit mihi, sed animum nocendi habuit. cum illum in potestate tua videris, vindictam parabis vindicare potuisse. Scito enim, honestum & magnum & maius vultus vindicandi esse, ignoscere. Prouerbiorum 20. Honorabitur homini, qui separat se à contentione: omnes autem confusentur contumelijs. Sicut honor est se separare à contentione: sic vilitas est in contentione os suum conuicio alteri maculare. ¶ Decima octaua stultitia est, quod ipsi odiosos qui sibi profunt: contra Dei prohibitionem scilicet iniuriunt: peccata vero odij, & alia peccata, quæ eis summè nocent

quæ Dominus præcipit odio haberi, nolunt odire. In Psal. Qui diligitis Deum, odite malum. De nocumento peccatorum, dictum est in principio tractatus. Hoc tamen additur, quod peccatum est occasio omnium miserationum, quæ nobis accidunt. Fames enim & sitis, frigus, calor, labor, infirmitas mors, sequelæ sunt peccati. Si enim homo non peccasset, non sensisset eius pœnas. Si quis interfecisset alicui fratrem suum ipse odiret eum, præcipue si sine peccato hoc posset facere. Quare ergo non odimus peccatum, quod interfecit illos de parentela nostra, qui mortui sunt, & illos qui remanserunt occidet, & nos ipsos? In omnibus miseriis quas in mundo isto videmus, possemus odium peccati colligere. Quando aliquem mori videmus, debemus cogitare quàm malum sit peccatum facere, ex quo talia stipendia sequuntur. Apostolus ad Rom. 6. Stipendia peccati mors. Legitur quod Adam & Eva luxerunt centum annis, quando viderunt mortuum Abel, intelligentes illam mortem sequelam esse peccati. Mirum est quomodo homines peccatum amare possunt, cum occasione illius tot miseriis incessanter sustineant. Ad miseriis enim huiusmodi odium peccati deberet in eis renouari.

Quod homo iracundus stultus sit iram recipiendo, conseruando & indicando.

Homo qui alium odit, valde stultus est. Amat enim societatem eius quem odit, & vult cum eo ire in infernum, quod valde mirum est. Mirum etiam est, quod ipse malitiam, quàm in hoste odit, in se diligit: propter vnum delictum quod videt in homine, omnia bona quæ in ipso videt, odit: propter modicum quod diabolus habet in eo, odit quæ Deus habet ibi. In quo assimilatur illi, qui castrum patris sui odiret, propter domum unam hostis sui, qui esset ibi: vel totum agrum unum odiret propter unam viticam quæ esset ibi. Et vt breuiter dicam, homo vult se vindicare, stultus est, iram recipiendo, conseruando, indicando. Iram recipiendo stultus est quia cum frater eius dicat ei verbum durum, & ex alia parte diabolus gladio iræ voluerit eum interficere, non curat de gladio diaboli, sed solum de verbo fratris. Hæc stultitia insinuatur Iob 5. Virum stultum interficit iracundia, quasi diceret, Ex stultitia est, quod ab iracundia se permittit occidi. Stultus etiam est iram conseruando, cum ira sit ignis, quod innuit Salomon, dicens Ecclesiast. 7. Ira in sinu stulti requiescit. Quis non excuteret carbonem de sinu suo, nisi stultus sit? Prouerbiorum 6. Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, vt vestimenta eius non ardeant? Stultus est etiam iram indicando, Prouerb. 11.

Furiosus autē statim indicat iram suam hominibus, quum ira furor sit, est indicare se esse hominem insanum. Item qui indicat iram suam hominibus, succedit domos vicinorum suorum, ut si domus sua ardeat, cū potius cogitare deberet quomodo domui propria subueniret. Sicut nō esset ferenda sententia, quae insanus diceret: sic nō est proferendus sermo quē ira dicitur. Ira sit furor. Homo iratus nisi taceat, ostendit se magis stultum quā ipse sit. Multa enim comminatur quae non faciet. Vnde Prouerb. 14. Qui impatiens est, exaltat stultitiam suam.

De sex iniquitatibus iracundi volentis se vindicare. CAP. 7.

Quinto potest valere ad detestationem irae, si ostendatur multiplex iniquitas, quae est in homine irato, qui se vult vindicare. **¶** Prima eius iniquitas est, quod ipse auctoritate sua constituit se iudicem inter se, & iniuriatorem suum. **¶** Secunda est, quod ipse in eadem causa vult esse actor & iudex. **¶** Tertia est, quod ipse vult vindicare se pendente die, quae sibi assignata est, ne plene iustitia fiat. Dies haec dies iudicij est. Apostoli. ad Corinth. 4. Nolite ante tempus iudicare. **¶** Quarta iniquitas est, quod ipse impunitum relinquit illum, a quo debuit incipere, sedet seipsum, qui sibi magis nocuit, quā alius. Quicquid illi potuit inferre ei, minus est odio quo ipse animā suam interfecit. **¶** Quinta iniquitas est, quod ipse iustitiam, quae ex solo iudice debet procedere, ex iniquitate vult elicere, quia ex ira & odio. **¶** Sexta iniquitas est, quod ipse non reddit patientiam iniuriantī quā ei debet, sicut iniuriatus debet ei innocentiam.

Exempla ad detestationem irae.

Sexto possunt valere ad detestationem irae, exempla. **¶** Praecipue exemplum Christi, quem videmus patientissimum esse, qui ultimo faceret vindictam de inimicis suis. Bene debet sufficere vermiculo, quod ita cōtra vindicaretur de inimicis suis. Sicut dicit August. Summae religionis est imitari quem colis. **¶** De beato Bernardo legitur, quod appropinquante morte eius, cū requireretur a fratribus, quid doceret eos aliquid salubria, dixit eis: Alieno sensui magis quā meo crederem. Laesus vindictam non exoptij. Nulli scandalum facere volui. Et si feci, sed aui ut potui. **¶** Septimo potest valere ad detestationem irae, quod Dominus ab eo, qui vult vindicare, videri etiam remissa repetere. Sicut patet de illo, qui noluit dimitti re conferuo, a quo dominus eius repetiit vniuersum debetum prius sibi dimissum. Matth. 18.

De diuisionibus ad iram pertinentibus. PARS 11.